

Sygn. akt III AUa 552/17

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 17 stycznia 2018 r.

Sąd Apelacyjny w Lublinie III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący - Sędzia	SA Krystyna Smaga
Sędziowie:	SA Małgorzata Rokicka-Radoniewicz SA Krzysztof Szewczak (spr.)
Protokolant: sekr. sądowy Krzysztof Wiater	

po rozpoznaniu w dniu 17 stycznia 2018 r. w Lublinie

sprawy B. C.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w L.

o świadczenie przedemerytalne

na skutek apelacji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w L.

od wyroku Sądu Okręgowego w Lublinie

z dnia 4 maja 2017 r. sygn. akt VIII U 3926/16

I. **oddala apelację;**

II. **zasądza od Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w L. na rzecz B. C. kwotę 240 (dwieście czterdzieści) złotych tytułem zwrotu kosztów postępowania apelacyjnego.**

Małgorzata Rokicka-Radoniewicz Krystyna Smaga Krzysztof Szewczak

Sygn. akt III AUa 552/17

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 10 października 2016 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L. odmówił B. C. prawa do świadczenia przedemerytalnego bowiem z przedłożonej dokumentacji wynika, że wnioskodawczyni posiada nieruchomości rolne o łącznej powierzchni 2,8050 ha przeliczeniowych.

W odwołaniu od decyzji B. C. domagała się przyznania świadczenia przedemerytalnego podnosząc, że organ rentowy bezzasadnie odmówił jej prawa do świadczenia. Podniosła, że jej udział w nieruchomości rolnej, której jest

współwłaścicielką, nie przekracza 2 ha przeliczeniowych. Grunty te zostały ponadto przekazane w dzierżawę na okres 10 lat, na podstawie umowy zwartej w dniu 11 sierpnia 2015 r.

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy, wniósł o jego oddalenie. Wskazał, że pomimo możliwości rozporządzania udziałem 1/3, części w gospodarstwie rolnym o pow. 2.80 ha przeliczeniowych, własność rzeczy przysługuje niepodzielnie wszystkim współwłaścicielom nieruchomości i żaden z nich nie ma fizycznie wydzielonej części do korzystania. Do czasu zniesienia współwłasności nie można więc oceniać wielkości udziału gospodarstwa w hektarach przeliczeniowych.

Wyrokiem z dnia 4 maja 2017 r. Sąd Okręgowy w Lublinie zmienił zaskarżoną decyzję i ustalił B. C. prawo do świadczenia przedemerytalnego od dnia 4 października 2016 r. do dnia 10 stycznia 2017 r. (pkt I), umorzył postępowanie w pozostałej części (pkt II) oraz zasądził od Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w L. na rzecz odwołującej się kwotę 180 zł tytułem zwrotu kosztów procesu (pkt III). Rozstrzygnięcie Sąd Okręgowy oparł na następujących ustaleniach faktycznych i ich ocenie prawnej.

Sąd Okręgowy ustalił, że B. C., urodzona w dniu (...) legitymuje się 35 letnim okresem składkowym, nieskładkowym i uzupełniającym. W dniu 9 marca 2016 r. (...)SPZOZ w L., w którym była zatrudniona od 1 stycznia 2005 r., rozwiązał umowę o pracę na mocy porozumienia stron, na podstawie art. 10 ust. 1 ustawy z dnia 13 marca 2003 r. o szczególnych zasadach rozwiązania z pracownikami stosunków pracy z przyczyn niedotyczących pracowników. Wnioskodawczyni była zarejestrowana w Urzędzie Pracy od dnia 10 marca 2016 r. z prawem do zasiłku dla bezrobotnych, który pobierała do 30 września 2016 r. W okresie tym nie odmówiła, bez uzasadnionej przyczyny, przyjęcia propozycji odpowiedniego zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej, w rozumieniu ustawy o promocji zatrudnienia albo zatrudnienia w ramach prac interwencyjnych lub robót publicznych.

Sąd Okręgowy ustalił, że B. C. posiada na terenie Gminy P. udział 1/3 w gospodarstwie rolnym o powierzchni 1,94 ha fizycznych (2,8050 ha przeliczeniowych). Na podstawie umowy zawartej w dniu 11 sierpnia 2015 r. i zgłoszonej w starostwie powiatowym, całe gospodarstwo zostało oddane w dzierżawę na okres 10 lat. Wnioskodawczyni otrzymuje, odpowiednio do wysokości udziałów, 1/3 wartości czynszu dzierżawnego ustalonego na kwotę 800 zł, powiększoną o wysokość podatku i innych opłat związanych z posiadaniem i użytkowaniem tej nieruchomości. Stan faktyczny ustalony przez Sąd Okręgowy na podstawie dokumentów zgromadzonych w aktach sprawy i wyjaśnień wnioskodawczyni, był bezsporny między stronami.

Sąd Okręgowy stwierdził, że wnioskodawczyni spełnia przesłanki do przyznania świadczenia emerytalnego wskazane w art. 2 ust 1 pkt 5 i ust 3 ustawy o świadczeniach przedemerytalnych (Dz. U. z 2013 r. poz. 170, tekst jedn. ze zm.). Wnioskodawczyni nie pracuje bowiem w oddanym w dzierżawę gospodarstwie rolnym, którego jest współwłaścicielką i otrzymując równowartość 1/3 czynszu dzierżawnego wynoszącego 800 zł rocznie wraz z rekompensatą podatku rolnego, nie czerpie z niego pożytków mogących stanowić jej utrzymanie.

Sąd Okręgowy uznał, że świadczenie przedemerytalne przysługuje od dnia następującego po dniu złożenia wniosku tj. od 4 października 2016 r. do 10 stycznia 2017 r. W pozostałej części na mocy art. 477¹³ § 1 i 2 k.p.c., z uwagi na przyznanie przez organ rentowy B. C. od dnia 11 stycznia 2017 r. świadczenia przedemerytalnego w związku z dokonaniem podziału nieruchomości stanowiącej przedmiot współwłasności, Sąd umorzył postępowanie.

Z powyższych względów na mocy powołanych przepisów oraz w oparciu o treść przepisu art. 477¹⁴ § 2 k.p.c. Sąd Okręgowy orzekł jak w pkt I i II sentencji. O kosztach postępowania Sąd orzekł na podstawie art. 98 § 1 i 3 k.p.c., ustalając ich wysokość zgodnie z rozporządzeniem Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu (Dz. U. z 2013 r., poz. 461, tekst jednolity).

Apelację od wyroku Sądu Okręgowego w Lublinie z dnia 4 maja 2017 r. wywiódł Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L.. Zaskarżając wyrok w zakresie pkt I i pkt III skarżący zarzucił naruszenie:

- prawa materialnego -art. 2 ust. 1 pkt 5 w zw. z art. 4 ust 1 pkt 4 ustawy z dnia 30 kwietnia 2004 r. o świadczeniach przedemerytalnych (Dz. U. 2013 r, poz. 170) poprzez przyznanie prawa do świadczenia przedemerytalnego osobie niespełniającej wszystkich warunków przewidzianych przepisami prawa;

-sprzeczność ustaleń Sądu z treścią zebranego w sprawie materiału dowodowego poprzez przyjęcie, że po stronie wnioskodawczyni nie występuje negatywna przesłanka nabycia prawa do świadczenia przedemerytalnego, tj. że wnioskodawczyni nie jest współwłaścicielem gruntów rolnych o pow. ponad 2 hektarów przeliczeniowych.

Wskazując powyższe zarzuty skarżący wnosił o zmianę pkt I i III orzeczenia poprzez oddalenie odwołania w tym zakresie.

W przekonaniu apelanta Sąd Okręgowy nieprawidłowo uznał, że wnioskodawczyni ma prawo do świadczenia przedemerytalnego za cały sporny okres bowiem nie legitymuje się własnością ponad 2 ha przeliczeniowych gruntów rolnych. W ocenie organu rentowego powierzchnia całego gospodarstwa rolnego jest podstawą weryfikacji spełnienia warunków do otrzymania świadczenia przedemerytalnego, niezależnie od wysokości udziału we współwłasności. Dopóki nie zostanie wniesiona współwłasność nie można oceniać wielkości udziału w hektarach przeliczeniowych. Z uwagi na zniesienie współwłasności gospodarstwa od dnia 9 stycznia 2017 r., dopiero od tej daty wnioskodawczyni stała się właścicielką gruntów o powierzchni 0,6492 ha (0,8671 ha przeliczeniowych), co spowodowało wydanie przez organ rentowy decyzji przyznającej ubezpieczonej świadczenie przedemerytalne od dnia 11 stycznia 2017 r.

W odpowiedzi na apelację B. C. domagała się jej oddalenia oraz zasądzenia kosztów postępowania apelacyjnego, w tym kosztów zastępstwa procesowego w według norm przepisanych. Podniosła, że zaskarżony wyrok jest prawidłowy, a wskazane przez organ rentowy naruszenie przepisów prawa materialnego tj. art. 2 ust 1 pkt 5 w zw. z art. 4 ust 1 pkt 4 z dnia 30 kwietnia 2004 r. o świadczeniach przedemerytalnych nie miało miejsca. Żadna z sytuacji przedstawionych w powołanym art. 4 ust 1 pkt 4 ustawy nie występuje, gdyż odwołująca się jest współwłaścicielką nieruchomości o pow. 1,94 ha (2,8 przeliczeniowych) w udziale 1/3 części, a więc jej udział nie przekracza 2 ha przeliczeniowych. Nieruchomość ta ponadto jest przedmiotem dzierżawy na podstawie umowy dzierżawy, zawartej w dniu 11 sierpnia 2015 r., co wyłącza zastosowanie art. 4 ust 1 pkt 4 powołanej ustawy.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Apelacja jest nieuzasadniona i z tego powodu podlega oddaleniu.

Ustalenia Sądu I instancji i wyprowadzone na ich podstawie wnioski, Sąd Apelacyjny w pełni podziela i przyjmuje za własne. W tej sytuacji nie zachodzi potrzeba ich powtarzania (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 22 kwietnia 1997 r. , II UKN 61/97 – OSNAP 1998/3/104 oraz wyroki Sądu Najwyższego z dnia 12 stycznia 1999 r., I PKN 21/98 – OSNAP 2000/4/143, z dnia 9 lipca 2009 r., II UK 374/08 teza 2 - LEX nr 533104).

Odnosząc się do zarzutu naruszenia przepisów prawa materialnego tj. art. 2 ust. 1 pkt 5 w zw. z art. 4 ust 1 pkt 4 ustawy z dnia 30 kwietnia 2004 r. o świadczeniach przedemerytalnych poprzez przyznanie prawa do świadczenia przedemerytalnego osobie niespełniającej wszystkich warunków przewidzianych przepisami prawa stwierdzić należy, iż jest on bezzasadny.

Przepis art. 4 ust 1 pkt 4 ustawy stanowi, że prawo do świadczenia przedemerytalnego ustaje z dniem nabycia prawa własności lub objęcia w posiadanie (samoistne lub zależne) nieruchomości rolnej o powierzchni użytków rolnych przekraczających 2 ha przeliczeniowe albo współwłasności nieruchomości rolnej, jeżeli udział przekracza 2 ha przeliczeniowe.

Powołany artykuł jednoznacznie wskazuje, że negatywną przesłanką prawa do świadczenia przedemerytalnego, której zaistnienie powoduje ustanie tego prawa, jest nabycie współwłasności nieruchomości rolnej, jeżeli udział przekracza 2 ha przeliczeniowe.

Apelant podtrzymywał swoje stanowisko, iż podstawą weryfikacji spełnienia warunków do otrzymania świadczenia przedemerytalnego jest powierzchnia całego gospodarstwa rolnego, niezależnie od wysokości udziału we współwłasności rejestrującej się osoby. Powołał się na przepisy kodeksu cywilnego, tj. art. 196 k.c. w związku z art. 206 k.c., zgodnie z którymi istotą współwłasności w częściach ułamkowych jest okoliczność, iż pomimo możliwości rozporządzania udziałem, własność rzeczy przysługuje niepodzielnie wszystkim współwłaścicielom i żaden z nich nie ma fizycznie wydzielonej części do korzystania. Z tych względów dopiero po przedłożeniu przez wnioskodawczynię w dniu 10 stycznia 2017 r. zaświadczenia z Urzędu Gminy w P. o dokonaniu podziału nieruchomości rolnej będącej przedmiotem współwłasności, zgodnie z którym B. C. jest właścicielem gruntów o powierzchni 0,6492 ha (0,8 671 ha), organ rentowy decyzją z dnia 10 lutego 2017 r. przyznał uprawnione świadczenie przedemerytalne od dnia 11 stycznia 2017 r.

W ocenie Sądu Apelacyjnego stanowisko organu rentowego, iż dopóki nie zostanie zniesiona współwłasność, nie można oceniać wielkości udziału współwłaściciela w hektarach przeliczeniowych, należy uznać za chybione. Przepis ma charakter szczególny w odniesieniu do przepisów kodeksu cywilnego, na które powołuje się apelant tj. art. 196 k.c. w związku z art. 206 k.c. Dla oceny czy wnioskodawczyni spełnia warunki do ustalenia prawa do świadczenia przedemerytalnego w związku współwłasnością nieruchomości rolnej ma znaczenie spełnienie przesłanek wskazanych w przepisach powołanej ustawy o świadczeniach przedemerytalnych. Art. 4 ust 1 pkt 4 *expressis verbis* stanowi, iż ustanie prawa do świadczenia w przypadku współwłasności gospodarstwa rolnego następuje jedynie wówczas gdy udział we współwłasności przekracza dwa hektary przeliczeniowe.

W sprawie bezsporne było, że wnioskodawczyni nie jest posiadaczem gospodarstwa rolnego, stanowiącej działkę nr (...) o powierzchni 1,94 ha (2,8050 ha przeliczeniowego), położonego w K., w gminie P., w województwie (...), wydierżawionego w całości przez wszystkich współwłaścicieli M. G. na podstawie umowy dzierżawy, zawartej w dniu 11 sierpnia 2015 r. B. C. jest współwłaścicielką tego gospodarstwa w udziale 1/3 nieruchomości rolnej. Jej udział nie przekracza więc 2 hektarów przeliczeniowych. Z tych względów decyzja organu rentowego odmawiająca wnioskodawczyni świadczenia przedemerytalnego na podstawie art. 4 ust 1 pkt 4 ustawy o świadczeniach przedemerytalnych była nieprawidłowa. Warunki do ustalenia tego prawa B. C. spełniała już w dniu następującym po złożeniu wniosku o przyznanie świadczenia.

Zgodnie z treścią art. 2 ust 1 pkt 5 ustawy o świadczeniach przedemerytalnych (Dz. U. 2017 r, poz. 2148 tekst jedn.) prawo do świadczenia przedemerytalnego przysługuje osobie, która do dnia rozwiązania stosunku pracy z przyczyn dotyczących zakładu pracy, w rozumieniu przepisów ustawy o promocji zatrudnienia, w którym była zatrudniona przez okres nie krótszy niż 6 miesięcy, posiada okres uprawniający do emerytury, wynoszący co najmniej 35 lat dla kobiet i 40 lat dla mężczyzn.

Art. 2 ust 3 ustawy stanowi, że świadczenie przedemerytalne przysługuje osobie określonej w ust. 1 po upływie co najmniej 180 dni pobierania zasiłku dla bezrobotnych, o którym mowa w ustawie o promocji zatrudnienia, jeżeli osoba ta spełnia łącznie następujące warunki:

- 1) nadal jest zarejestrowana jako bezrobotna;
- 2) w okresie pobierania zasiłku dla bezrobotnych nie odmówiła bez uzasadnionej przyczyny przyjęcia propozycji odpowiedniego zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej, w rozumieniu ustawy o promocji zatrudnienia, albo zatrudnienia w ramach prac interwencyjnych lub robót publicznych;
- 3) złoży wniosek o przyznanie świadczenia przedemerytalnego w terminie nieprzekraczającym 30 dni od dnia wydania przez powiatowy urząd pracy dokumentu poświadczającego 180-dniowy okres pobierania zasiłku dla bezrobotnych

Wnioskodawczyni spełniła wszystkie wskazane powyżej warunki niezbędne ustalenia świadczenia przedemerytalnego. Mający szczególny charakter w odniesieniu do przepisów kodeksu cywilnego przepis art. 4 ust 1 pkt 4 ustawy z dnia 30 kwietnia 2004 r. o świadczeniach przedemerytalnych stanowi, iż ustanie prawa do świadczenia

w przypadku współwłasności gospodarstwa rolnego następuje jedynie wówczas, gdy udział we współwłasności przekracza dwa hektary przeliczeniowe. Udział wnioskodawczyni w gospodarstwie rolnym nie przekraczał tego progu. Odmowa przyznania świadczenia przedemerytalnego, z uwagi na niedokonanie przez współwłaścicieli fizycznego podziału nieruchomości z powołaniem na art. 4 ust 1 pkt 4 ustawy o świadczeniach przedemerytalnych, nie znajduje uzasadnienia w przepisach prawa.

W świetle powyższego zarzut apelacyjny naruszenia przez Sąd Okręgowy art. 2 ust. 1 pkt 5 w zw. z art. 4 ust 1 pkt 4 ustawy z dnia 30 kwietnia 2004 r. o świadczeniach przedemerytalnych należy uznać za całkowicie chybiony. Tym samym bezzasadny jest również drugi zarzut apelanta - sprzeczności ustaleń Sądu z treścią zebranego w sprawie materiału dowodowego poprzez przyjęcie, że po stronie wnioskodawczyni nie występuje negatywna przesłanka nabycia prawa do świadczenia przedemerytalnego.

Jak prawidłowo przyjął Sąd Okręgowy, B. C. posiada 35 letni okres uprawniający do emerytury i spełnia warunki do przyznania jej prawa do świadczenia przedemerytalnego, które przysługuje, zgodnie z treścią art. 7 powołanej ustawy od następnego od złożenia wniosku wraz z dokumentami tj. od dnia 4 października 2016 r.

Zaskarżony wyrok odpowiada prawu, a apelacja jako bezzasadna podlega oddaleniu na podstawie art. 385 k.p.c. O kosztach instancji odwoławczej Sąd Apelacyjny orzekł na podstawie art. 98 § 1, § 3 i § 4 k.p.c. w związku z art. 391 §1 k.p.c. oraz § 10 ust. 1 pkt 2 w zw. z § 9 ust.2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz. U. z 2015 r., poz. 1804 ze zm.) w zw. z § 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 3 października 2016 r. zmieniającego rozporządzenie w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz. U. z 2016 r. poz.1667).